

Esaes ed Kareenan tan arum ni'ran Anlong
nen Santiago B. Villafania

Unang Gantimpala, 2007 Gawad Komisyon (Gantimpalang Tamayo sa Tulang Pangasinan)

sonito 29

The poet is not a "little god".

No, he is not a "little god".

– Pablo Neruda

say umaanlong et aliwan dyus
ono makapanyarin anito
ya pantelekteleken to'y mundo
ed mangaraldalin a salita

no ag ta sakey a gumagawa
atomo'd molikyular ya mundo
tan sakey a bengatlan tanila
dia ed dinidyus ya uniberso

say umaanlong et managlaga
dia'd banwa'y sinuso tin salita
nipanon ya wala'y kakabatan
ed mistirio na sansinakuban

bangbalet aliwan sakey a dyus
andi aliwa met ya dinidyus

sonito 95

dia'd kapelag da'ra'y bolobolong
dia'd kaputer da'ra'y sangasanga
dia'd kabagut da'ra'y lamulamut
tan dia'd katumba da'ra'y kakiewan

wala'y onsandi 'ran bini-bini
ya onsalat ed saray naandi
wala'y panaon da ya ontubo
ed santiagew ono sibilao

nayarin nabuas o dia'd bengatla
wala'y ombetag ya bokebokel
tan ompalaway ira'y palakay
ya mangikurit na balon bilay

ta aya so ley na inkapalsa
dia'd iselek tan itangwa'y banwa

sonito 108

(para ed si Dr. Cirilo F. Bautista)

nen kalabian pinigarpigar ko
so talurtur ed dasig na anlong
binaybay ko'y katagan aralem
angga'd dinmala iya ed papil

ed saman ko onan atawayan
so samit tan pait na salitan
nagmaliw ya ostia ya insubo
na ilalam ko ed kanonotan

onia manaya so umaanlong
no onla'd akualan na inkadyus
nakaukulan to so ompatey
ya akayorong a singa Buddha
ono akadepa ed kalbario
na salita tan pilosopiya

sonito 133

sinmabog so atomo ya berso
ed libo-libo ‘ran uniberso
tan saray iskripton alibata
ed impankasakey na salita

tuldek a kinmidiam so liwawa
ed andeket a muling na Kristo

dia ed sakey igsa o bengatla
linmesa’y kosmos tan ganagana

sagradon ilalam na amalsa
so otel na bilay dia ed talba

tan dia ed sakey kirem na mata
nayaran naandin amin iya

a singa kaerep na liwawa
a singa kauyos na linawa

Aristos

1.

siak

so anggapo'y ngaran

a Tumatagaumen

alingoanan la

kapara da'ra'y mason

na Pay-yo tan say akaletaw

ya ardin da'ra'y longon ed Sagada

siak so matakken a Katholi

anggapo'y dilin baley

simbaan ono timplo no ag ta

saya'y inkalaman

dengle'y kulipaspas

da'ra'y payak na un-unik

legan a mangakansion tan onsasayaw

paunla ed Kaoayan ya Altar

ono dia'd Pyramid na Asia

ag ko pakanen

so liman libon sangi

ingen say sankatoooan

ed panamegley na belas

a tataoagen da'y Salita

natan ibagam

no anto so pakelaw mo?

2.

say pagew nen Adan

et say dalin ya alageyan

no iner lakape'y binin Kataga

no anggapo ak la

tan dabuk lambengat la

siak

et lambengat lan dabuk

lima na Klirikon Gramaton

a manpirma'y pakanengnenga'y

ipatey na Patey

Uni ed Caboloan

sinamaew la'ran amin
ira'y matatatken ya umaanlong

sikaran akanemben na kopian kanepegan
da'ra'y tongtong tan anlong

ya binmabalitok ed kanonotan
tan ilalam da'ra'y sinaunan atateng

sansansakey tan kalkalna 'ran inmikban
a singa aponsil ya bolobolong

tan lirion inagos na panaon
ed awaran na pakalingwan

no anto so inekal ed kanonotan
et nabalang tan naandi

uliran man ono bilay-awaran
tan kumbilay da'ra'y kamareruan inkorit

ed saray egpang a mansasalming
ed uniberson inakmon la'y ibolusion

ed saray kinalakian nen Urduja
ed saray boleg-Aryan na Ibalong

ed saray dinidyus tan makauley a sinulmingan
na masisibeg iran palbayani tan ikikinon

ya dinmadabuk la'ra ed ilalam
tan maatap ya asagmakan

sinmasaew la'ran amin
ira'y matatatken ya umaanlong

sikaran makaamta na ley na logos
tan ngaran da'ra'y musia tan aristos

panon idalatdat ira'y awaran
ya dabuk la tan imponpon ed lingoan?

panon yaon ed lobuk
so Sagada da'ra'y kalansay

a mangipatua ed panaon
na impanabet na apuy tan salinap?

puira labat no yola lamet
na logos so kamarerua ra

ta pian napetek ira'y lingo ra
sakbay a natoor so sakey a pilalek -

say ipatey da'ra'y nanlapuan ya boleg
tan inkianak na balon kailalakan

Villanelle 8

siak so balikas na Caboloan
talina tan tanila na luyag
binin kataga ed sinulmingan

anlay na malinew ya kalayan
kabakab na lirion binmubuskag
siak so balikas na Caboloan

aristos da'ra'y limgas tan musian
oneesaes tan oneeyag
binin kataga ed sinulmingan

siak so pasion ed bilay-awaran
say banwan ag naandia'y sindag
siak so balikas na Caboloan

liwawa tan linawa'd kawalan
ombubuneknek ed walnan lapag
binin kataga ed sinulmingan

siak so laineng ed kawalaan
un-uni ed uniberson dapag
siak so balikas na Caboloan
binin kataga ed sinulmingan

Villanelle 29

“Poetry is finer and more philosophical than history; for poetry expresses the universal, and history only the particular.” – Aristotle

say anlong maogsay a katuaan
malayug a bonga’y pililikna
makabaliksan nen say awaran

aristos iya na kanonotan
musia ed parnasun pinalesa
say anlong maogsay a katuaan

tekep to’y linawan nanlapuan
sankatageyan a sankataga
makabaliksan nen say awaran

liwawa’d nagnap a kawalaan
hambayo’d bilay na inkapalsa
say anlong maogsay a katuaan

ambrosia tan dilo na liknaan
a mamaligen ed kamarerua
makabaliksan nen say awaran

dangoan a dala’d laman na adan
katooran na binin salita
say anlong maogsay a katuaan
makabaliksan nen say awaran

Villanelle 31

inmoong so dabuk ya amayong
ed pagew na daragan magayon
ngalab so imbalikas ton anlong

andeket a dapul so binmonong
dia'd dakulap na lurem atipon
inmoong so dabuk ya amayong

nen dinmalagurog et inmotbong
dinmengel ed bagat dan orasion
ngalab so imbalikas ton anlong

nen say inkapalsa akinonong
inmodiem so nengneng na panaon
inmoong so dabuk ya amayong

bangnen kalkalna la 'yan linmirong
tan imparungtal to so gonigon
ngalab so imbalikas ton anlong

anggapo'y dinidyus ya angoyong
nen tinmerak so pasnok na Mayon
inmoong so dabuk ya amayong
ngalab so imbalikas ton anlong

Villanelle 43

(gisla na kamareruam)

inkorit mo'd lawak na ilalam
tan kalatagan na kanonotan
mabli 'ran gisla na kamareruam

saray pilalek tan pitamitam
na kapisag-laman tan liknaan
inkorit mo'd lawak na ilalam

narngel ko 'ra'y balikas na matam
ya anungtung ed bilay-awaran
mabli 'ran gisla na kamareruam

ag naipinta yumis na lupam
no andi 'ra'y dangoan tan uliran
inkorit mo'd lawak na ilalam

inaon ko'd saraya'y salitam
ya amalesa ed sankaruman
mabli 'ran gisla na kamareruam

O nagnap ya anggapo'y kaparam
musia'y malayug a Pangasinan
inkorit mo'd lawak na ilalam
mabli 'ran gisla na kamareruam